

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Az indemnitás.

A napirendi vita végrehalására véget ért, a jövő hétfőn már az indemnitásról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni és miként az ellenzék kijelentette, a javaslatot törvényerőre emelkedni nem enged. Ez lesz tehát a második obstrukció. Ennek aztán gyakorlati eredménye az lehet, hogy 1899. évi január 1-én a kormány semmiféle költségvetési felhatalmazással nem bírván, kénytelen lesz a saját felelősségére az állami közjövödelmeket azok céljaira, rendeltetésére fordítani. Miután erre még nálunk eset nem volt, ennél fogva kénytelenek vagyunk ezen törvényen kívüli állapottal foglalkozni.

A parlamentáris alaptörvényünk szerint a kormány csak a törvényhozási felhatalmazás útján nyulhat a közjövödelmekhez, melyekre nézve az állami független számszék szigorú ellenőrzése alatt áll. Ez azonban csak egy nagy elv, mely alól a gyakorlatban számos kivétel van. Nevezetesen a miniszterium az eddigi gyakorlat szerint, a törvényhozás utólagos jóváhagyásával előre is szokott költekezni. Abban bizva, hogy a törvényhozás helyeselni fogja intézkedéseit. A póthitelek is többnyire már kiadott összegek utólagos jóváhagyására vonatkoznak. Mindenesetre a dolog fontossága és sürgőssége a döntő. Ha ez azonban így áll, akkor a törvény-

hozás nem gördit semmiféle akadályt az utólag kért jóváhagyás elé. Mig ellenben Széchenyi Pál gróf egykori földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter majdnem belebukott a miniszteriumi palota építése körül felmerült 4—500.000 forintos kiadás utólagos jóváhagyásának kérdésénél. A szabadelvűpárt egyrésze nem helyeselte ezt a túlköltekezést, az ellenzék pedig hevesen támadta. Alig néhány szavazat döntötte el Széchenyi gróf sorsát, kit tehát leszavaztatás esetén vagyoni felelősségre vontak volna. Így azonban megmenekült ettől, a formális felmentvény megadatott neki.

Talán szabad analógiát vonnunk ezen törvényhozási felhatalmazás nélkül történt kiadásokból arra az esetre, a mikor majd egyáltalán nem lesz költségvetés. Az állami gépezet megállítani nem lehet, 1899. évi január 1-én ép úgy kell fizetni a katonát, a köztisztviselőt, mint eddig. Az államadósságok kamataival nem lehet várakozni. Az államnak fizetésbeli kötelezettségeit tehát ép úgy kell teljesíteni, mint eddig. Az adótörvények nem veszítik hatályukat, a kivetett és esedékes közadókat január elseje után ép úgy kell fizetni, mint eddig. Ezt senkinek el nem engedik. A késedelmező az adótartozásért végrehajtást kap a nyakába. Az obstrukciós ellenzék csak a parlamentárizmus

gépezetét lesz képes megakadályozni az ő működésében ideig-óráig, de nem egy-szersmind az állam működését is. Mesebeszéd az, hogy 1899. január 1-je után az adóvégrehajtót magánlak megsértése, lopás, rablás és sikkasztás miatt fel lehet jelenteni. Az egész ügyészi karban nincs olyan állami ügyész, ki az indemnitás hiányának okából vádat merne emelni az adóhivatalok és adóvégrehajtók ellen, mivel ezek ezután is kezelik és behajtják a közjövödelmeket és végrehajtják a kormány rendeleteit, kifizetik a miniszterek utalványait. Hisz nem a maguk céljaira fordítják az adópénzt, hanem állami célokra, a melyekre rendelve vannak. A rendtelenségért pedig tisztán és kizárólag az obstrukciós ellenzék lesz felelős, mely tetteleg megakadályozta azt, hogy a törvényhozás a formális felhatalmazást megadhassa. A nyers, a legyőzhetetlen erőszak, a „vis major“ ellen minden alkotmány, minden törvény felmentvényt ad, védelmet nyújt.

Attól tehát a legkevésbé sem lehet tartani, hogy az obstrukciós ellenzék a kormánynak árt. Ez senkinek nem árthat, mint csak a saját politikai reputációjának és ennek előreláthatólag oly nagy fokban árthat, hogy eljön az ideje annak, midőn a Horánszky Nándor által kilátásba helyezett lemondás és visszavonulás csakugyan aktuálissá válik.

TÁRCZA.

Aranyhaj.

Azt mondják a felületesen vizsgáló erkölcsbírók, hogy romlik a kor, romlanak az emberek, hanyatlak s veszendőben az emberekben a kötelesség-érzete, a szülőben a gyermeke iránti szeretet, a gyermekben a szülő iránti ragaszkodás, szóval pusztulnak az erkölcsök.

Nem igaz, a humanizmus korszakának nevezik ezt a századot, nem esufnév az, tehát nem lehet való azon erkölcsbírák okoskodása, kik mondogatják: fogytán vagyunk a nemesebb érzéseknek, elállatiadosunk.

S hogy bebizonyítsam, kedves olvasóim, hogy ezeknek a sofistáknak nincs igazuk, hát hadd mondjak el egy szép, nemes, megható s valóban megtörtént, de mesebe illő esetet.

Négyen ültünk a fodrászteremben, egy pap, egy katonatiszt s egy hivatalnok barátommal jó magam. Alkonyodott s az utozán gyujtogatták a lámpásokat, az üzletben is égett már a légszusz-lámpa. A járdán, a fodrászterem előtt, fel és alá járt egy alig 18 évesnek látszó szép aranyezőke haju teremtes s mikor az ajtó elé érkezett, meg-megállt, egy pillanatra habozni látszott s azután ismét csak tovább bandukolt, hogy pár pillanat mulva újra visszatérjen.

Vajjon ki ez a leány? — gondoltam magamban. Elvetemült teremtes, ki közülünk egyet el akar halászni, s azért tűnik fel az ajtóban, hogy szépségére vonja figyelmünket?

De lehet-e egy elvetemült nő arczán ilyen anyagi kifejezés? Nem, nem!

Kíváncsiak voltunk, s várakoztunk mind a négyen. Ezalatt teljesen besötétedett s a leányzó egyszerre hosszabb ideig állt meg az üzlet ajtajánál, majd hirtelen elhatározással benyitott. Ott állott előttünk a szépséges teremtes: nagy szerénységre valló ruhájában is bájos és tőkéletes volt, a megtestesült szendesség.

— Az üzlet tulajdonosát keresem.

— Én vagyok, felelte a keresett.

— Uram, egy lázatos kérésem van.

— Csak bátran, kisasszony, felelte a jószívű fodrász.

— Vegye meg a hajamat.

Mindnyájan meglepetve néztünk a leányra s a fodrász az ámulattól egy szót sem tudott szólni.

— Igen, uram, könyörgöm, vegye meg a hajamat! — s azzal kibontotta gyönyörű aranyszínű hajkoszoruját, mely vastag fonatokban hullott le vállairól s majd a földet septe, — vegye meg a hajamat, oda adom két forintért, kevesebbért nem adhatom, — anyám beteg s ennyire okvetlen szükségünk van.

Szemeinkbe könyek ülte. S a fodrász szintén könyes szemekkel vette elő erszényéből a két forintot, s odaadta a leánynak.

A leány pedig szemeivel az ollót kereste, de a fodrász megszólalt:

— Tegye el a pénzt, de a gyönyörű hajának egy szála se görbüljön meg, szegény gyermekem!

Mi is tárczánkhoz nyultunk s kiki bőkezűen megtoldotta a derék fodrász adcmányát.

A leány most már szintén könyezett, sirva köszöngötte beteg anyja nevében az adományokat. Végre azután bátortalanul elbueszott tőlünk, hogy a gyógyszerertárba menjen s onnan vissza siessen anyjához.

Egyikünkben mégis felébredt a kételkedés, s a leányt észrevétlenül követte. Fürgelábaival a szépséges teremtes csakugyan a gyógyszerertárba, majd egy fűszerüzletbe sietett, aztán egy pékhez tért be, hogy aztán ismét tova siessen. A külváros egyik síkatorának szegényes külsejű házába tért azután. Emberünk ide is követte. S követte a lakásba is, melyben tisztaság, rend, de nyomor és betegség lakozott.

Ott feküdt az anya, körülötte három piezi gyermek. A lányzó odarohant hozzájuk, s boldogan kiáltotta:

— Él az isten, még vannak jó emberek! Édes anyám, hoztam pénzt, gyógyszerert és edelt. Ne félj, anyám, meggyógyulsz, meg!

... Igen, él az Isten, s vannak jó emberek, akármit mondanak a felületesen okoskodó erkölcsbírók; élnek még az emberiségben a nemesebb érzések, mire példa e szegény aranyhaju leány mesébe illő, de való története.

Gasparone.

Mert a miatt, hogy valaki itt nálunk alkotmányellenes, alkotmányon kívüli állapotot idézzon elő, a felelősség súlyát ki nem kerülheti. Az ellenzék már eddig is sajnosan tapasztalhatja, hogy a saját álláspontja mellett, mivel támadása tisztán személyes jellegű, nem hogy hangulatot nem volt képes teremteni, hanem az egész ország irányadó, józan közvéleményét maga ellen zudította. Mint egy ember kel fel az egész ország és kérdőre vonja az ellenzék, a miért a személyes bosszualást az egyes kormányférfiak ellen a parlament elé viszi. Személyes és pártpolitikai érdekből a parlament működését akadályozza. A magyar parlament szeptember óta hasznos munkát végezni nem tudott, mivel ebben megakadályoztatott. Nagyonfontosságú javaslatok állanak készen és törvényhozási tárgyalás alá nem kerülhetnek a folytonos és szakadatlan napi-rendi viták miatt. Az országgyűlés magatartásának nyomasztó hatása észrevehető egész gazdasági életünkön. Az értékek rohamosan süllyednek a gazdasági élet bizonytalanságánál fogva. Már az ingatlanok értéke is tetemesen csökkent az augusztusi állapothoz képest közel husz százalékkal. Ennek más oka alig lehet, mint a pénzvilág, a tőke hatása az ingatlan értékekre. A pénz nagyon drága. Lenyomja az ingatlan értékét. Ennek a nagy devalvációnak tisztán az ellenzék akadékoskodó magatartása lehet csak az oka.

Valóban nagy balgaság az obstrukciós ellenzék, hogy olyan vállalatba fogott, a mely egész gazdasági életünket érinti az egész vonalon és a melynek hátrányos hatását a legszegényebb embertől a vagyonosig mindenki érzi. Ezzel a kormánynak ugyan kellemetlenséget okozhat, de legtöbbet árt az ország köz- és gazdasági érdekeinek.

Soha ilyen politikai és társadalmi elzülöttség képét nem mutatta Magyarország kifelé, mint most. Tavaly valóságos nimbusszal voltunk övezve Európa szemében, mindenki úgy nézett ránk, mint arra a nemzetre, mely ennek az osztrák-magyar monarchiának a támasza, fenntartója, a mely az ő állami és társadalmi erejének tudatában, konszolidált viszonyai közepett, egymaga képes az osztrák-magyar monarchiát az Ausztriában kiűtött nemzetiségi viszály és állami válságok következtében megmenteni.

Mint az ősi alkotmányhoz szilárdan, tántoríthatatlanul ragaszkodó nemzet voltunk eddig ismeretesekek. Ma már tökéletesen fel van dülva a parlamentárizmus Magyarországon, az alkotmány feltétlen tekintélye meg van ingatva. A nyilvánvaló és az ország által ismételt demontált törvényes parlamenti többséggel szemben egy csoport kisebbség erőszakoskodni mer. A képviselőház házszabályainak szabadelvű rendelkezéseivel rutul visszaélnék. Holott ezeket a házszabályokat azoknak bölcs megalkotói épen abból a célból csinálták ennyire szabadelvűvé, hogy a parlamentárizmus lényege, a szolás szabadsága és a tanácskozási rend állandósága biztosítható.

Se az elnök, se a pártok egymást ne akadályozhassák meg abban, hogy a szónokok szabadon ne nyilatkozhassanak.

Most az ellenzék ezt az üres formát használja fel eszközül arra, hogy vele a parlamentárizmus lényegét, a nyilvánvaló többség akaratának kifejezését megakadályozza.

Ilyenformán csakugyan lehetetlen a parlamentárizmus hazánkban és mindinkább az a téves felfogás kezd a közvéleményben lábra kapni, hogy az alkotmányos élet a mellett, hogy roppant költséges, drága, egészen hasznavehetetlen dolog, melyből legfeljebb egyeseknek lehet hasznuk azon befolyás folytán, melyet a közhatalomban való részvét nyújt a számukra. Pedig nálunk az alkotmányosság, a parlamentárizmus nemcsak üres forma, hanem lényeg. A magyarság hegemoniájának biztosítója. Ezt kockáztatnunk semmiért a világon nem szabad.

R.

A székely keresk. és iparkamara évkönyve.

Iparfejlesztő bizottságok.

(Folytatás.)

A székelyföldi iparfejlesztő bizottságok 1897. évi működése a székely vidéki ifjaknak ipari pályára terelésében csucsosodik ki. Kamaránkat készséggel támogatták s a maguk részéről is minden lehetőt elkövettek arra, hogy a kamaránk által vezetett ezen nagyjelentőségű akció, melytől a székelyföld iparának ujja teremtését várjuk, a maga egész jelentőségében érvényesüljön. E végből nemcsak a központokban, hanem a járási székhelyeken és falvakban is helyi bizottságokat alakítottak, hogy azok a jelentkező székely fiúk elhelyezésénél közvetlen tapasztalataikkal támogassák.

Munkálkodásuk tovább kiterjedt a háziipart űző székelynép izlésének fejlesztésére s működnek abban, hogy számukra piacot szerezzenek, megélhetősüket előmozdítsák. Támogatják a jelentősebb kisiparosokat, tanműhelyeket és gyárosokat; új iparágak meghonosításán fáradoznak, a mennyire ezt a körülmények — legtöbbször anyagi gondok — megengedik.

Mert az iparfejlesztő bizottságokat is — eltekintve a tagok hivatalos, más irányu elfoglaltságától — rendszeren ezek kötik és hátráltatják feladatuk teljesítésében.

A csikmegyei iparfejlesztő bizottság 1898. évi működését röviden a következőkben ismertetjük:

A mult, 1897. év május hó 7-én tartott ülésében elfogadtatott a bizottság jövő munkálkodásának alapul szolgáló munka programja. Ennek alapján a bizottság a ke kereskedelemügyi miniszter ur által kiadásainak fedezésére kiutalt 400 frtból két székely ifjút Csik-Zsögödön, hol a kőfaragás, mint háziipar most is üzetik, évi 100 frt díjazás mellett 4 évi időtartamra Pulini János kőfaragó mestervél elhelyezett és tart fenn. Ez évben iparos pályára elhelyezett 175 székely ifjút.

Sajnálatlalt kell feljegyeznünk azonban, hogy a községi hitelszövetkezetek által a vármegye közönségéhez intézett és az iparfejlesztő bizottság által támogatott azon kérés, hogy nevezett szövetkezetek a vármegye nevelési alapjából olesó kölcsönt nyerjenek a törvényhatóság által pártolásra nem talált, a mely körülmény magyarázatát abban leli, hogy ezen alap, mint ilyen közvagyon képezvén, csak biztosíték mellett adható ki kölcsönre s ez esetben is csak a törvényhatóság által meghatározott 6 százalékos kamattal.

Közreműködött továbbá, hogy a csikvármegyei államilag segélyezett szövőipari tanműhely vezetősége lakbér czimen a vármegye közönsége által évi 200 frt segélyben részesíttessék s felügyelő-bizottsága által úgy a kiképzést, mint a munkavezetést ellenőrizi.

Jövőre ezéül tüzte ki a bizottság a kereskedelemügyi miniszter urnak 1897. évi december hó 22-ről 66145 számú leirata értelmében Parajdon és Csik-Szeredán kisebbszerű gyapjufutó- és festőgyár

létesítése érdekében, melyet a kereskedelemügyi miniszter ur is támogatásában részesíteni ígért, a helyi érdekeltség felkeltése által nagyobb mozgalmat indítani s a gyár felállítását s annak üzembe hozatalát elősegíteni; mire nézve kamaránk tett javaslatot a miniszter urnak, megelőző évi jelentésében.

A kő- és márványipar iskolának a vármegye gergyói részben leendő felállítására eszméjét nem ejtette el, sőt a most kiépítés alatt álló Csik-Szereda-Szászrégeni vasutvonal befejeztével — a kereskedelemügyi miniszter ur ígérete alapján — újból kérelmez és pedig oly irányban, hogy ezen kő- és márvány ipariskola a gergyó-alfalvi állami felső népiskolával hozassék kapcsolatba, miáltal a létesítés megkönnyítése is el fog éretni.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levele a szerkesztőhez.

— 137 —

Téns Szerkesztő Ur!

Egy nimelykor az újságlapokban es lehet egy s más okos dögöt olvasni. Példának okáért erőst tetszett nekem, mikor az magyar ember aszongya, hogy legjobb víz az tenger viz, s mikoron kérdik tőle, hogy mét vóna az a legjobb, aszongya, hogy hát azét, met nem lehet meginnya. Hát ez mán egy magyarhoz illendő okos szó s én ámbátor besső ember vagyok, magam sem tudnék viczesebb szózatot mondani, pedig az a jámbor, mosogatóra való folyadék igen alkalmas matéria arra nézvést, hogy szóbeli huncutságokat, azaz viczeket gyártunk reája.

Azonban — fájdalom — heában beszél az magyar ember, mü mai napság tenger vizet isznak, ha nem éppen es ojan, melyiket az tengerből hoznak, hanem tenger mennyiségű kutvizet, mejjkel az áldott bort megvigyítik. Az téns gubernium, az igaz, hogy erőst védi az beesületes honpógárok gyomrát, hogy abba holmi megviselt matériák be ne juszanak, s törvénykönyübe írta meg, hogy kiki mi-jen stróftot kap, ha az jó bort bánca, de ez csak annyét ér, mint az kerten a lik; a szél egyik felén bemeuyen, a másikon kijön, azért a héberekek és keresztyének egyaránt vigyitenek s panecsolnak, ugyannyira, hogy az mit az mostani italokból az ember egy leültiben beveszen, három egész nap kell hezza, mig az göze az fejből kitakarodik s ha az embernek kaczenjamerje vagyon, még nem es használhattya az u magyar mondást, hogy „tennap állapottal” van, met nimejkor tennapelőtti, sőt még az előtti bevételét es kiadásba szeretné hejjezni.

Hanem némejkor az panec-májisterekek es kijár az rud vége. Olvasom ugyanis az újságlapokban, hogy Pécsnek városában egy csomó mistifikációt fedeztek fel s most mán az téns gubernium es nekik rohant s lesz ott hadd el hadd. S meg es érdemlik, met hát ezek az anslag proffessorok az isten rendelésit igyekeznek semmivé tenni, met hát a jó Isten ugy rendelte el, hogy az bor a torokon folyon le, az viz pedéglen az földön. Amaz az embert tegye vidámmá, emez pedéglen az földet, amaz az emberi ábrázaton fakasszon rózsákat, emez meg a földön, amattól az ember nyelve kelepeljen, emettől pedéglen az malomkereke, s ha pedéglen az jó isten igy méltóztatott rendelkezni, hogy meri asztot egy pécsi zsidó megváltoztatni. Hát aszt akarja, hogy az emberek hasából fűzfa nőjön ki? Ojjan nines. Tessen csak azt a borhamisitót jó bátran felakasztatni! S tesszen az akasztófára feliratni, hogy igy jár minden ember, ki a borhoz más szándékból nyul, mint hogy megigya. Mü pedéglen kántor komám haragunkban innánk egy cseppet!

Kárbahágó, 1898. november 22.

Maradtam
tisztelettel és becsületvel
Jámor Están,
egyházi és harangkezelő.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk** állandóan hideg, de derült. A mi éghajlati viszonyaink között ritkaság számba megy ez a hosszas állandóság az időjárásban, mert nem igen van eset rá, hogy több héten át mindig felhőtlen, tiszta idő legyen, azonban ez legkisebb okot sem szolgáltathat panaszra, de az sem lenne baj, ha a hó is már beköszöntene. A hőmérséklet normális: nappal a fagyponthoz felé kímélkedik a higanyszál, de éjjel 10–11 C. fokra is leszáll a fagyponthoz alá.

— **A kézdivásárhelyi önképző és műkedvelő egyesület** folyó hó 20-án este ugy anyagilag, mint erkölcsileg igen szépen sikerült fillérestélyt rendezett. A szépen összeállított műsor első számát Greisinger József ur csinos felolvasása képezte, ki a nő hivatását fejtegette, olykor humoros és a nagyszámú közönség figyelmét teljesen lekötő módon. A felolvasását a közönség zajos tapsviharral jutalmazta. Következett Erdey Irmuska kellő nyugodtsággal és szépen előadott szavazata, melyet Kiss Irén k. a. meglepő és csinos zongora játéka követett. Igen kedves volt Kupán Irénke és Sebők Irmuska által előadott párjelenet, kik a nagy közönséget folytonos nevetésben tartották; az ezt követő Medgyaszai Anna k. a. énekét szintén dicséret illeti, kinek szép csengő és kellemes hangon előadott énekeit a közönség többször megismételtette. Pataki Józsefné urasszony és István József ur előbbi zongorán, utóbbi hegedű kíséretével igyekeztek a közönség dicséretét kiérdemelni. Utolsó száma volt a műsornak Pál Róza k. a. és Molnár Endre ur dialogja, kiken meglátszott, hogy már színpadon állottak a kellő nyugodtsággal és rutinnal adták elő a „mézes hetek” című dialogot. Szóval a működő tagok mindenike feltétlen dicséretet és elismerést érdemel. A műsor után tánc volt s a mi báltermünk ezuttal szűk volt helyet adni a táncolni óhajto fiataloknak. A négyest 82 pár táncozta s még több is tánczolt volna, de hely nem volt. A vig kedélyű mulatság éjjel után 2 óráig tartott. — Hogy ezen nemes célú Egyesület céljának mily szépen igyekezett eleget tenni fennállásának rövid ideje alatt, fényes bizonyága annak ezen estély szépen sikerült s méltó elismerést érdemlő műsora, mert a szereplők többsége egyesületi működő tag s meglátszott rajtuk a tehetség és jártasság s hisszük, hogy jövőben még fényesebb sikert fog elérni, ha a tagok odaadása kitartó lesz. Sok sikert kívánunk nemes céljuk fejlesztése és megvalósításához.

— **Iskolai gyászünnepe.** A kovásznai állami iskola e hó 19-én tartotta meg a tragikus véget ért Erzsébet magyar királyné emlékeztetőre rendezett iskolai gyászünnepe. Délután 9 óra után a növendékek a tanítótestület vezetése mellett a templomba vonultak, hol a segéd lelk. gyönyörű alkalmi gyászbeszédet tartott. Innen a közp. iskolában vonultak, hol a Hymnust és szótartat énekeltek el 2 hangon a tanulók, s egy VI. oszt. tanuló leány szép költeményt szavalt. Majd az ig. tanító intézett beszédet a gyermekekhez, s ismertette a gyászünnepe jelentőségét, mely után a gyászünnepe véget ért.

— **Kutba fult.** F. hó 19-ikén a vásár alkalmával Nagy-Borosnyón sajnálatos szerencsétlenség történt. Karácsony György 30 éves bodzafordulói földműves már kora reggel megérkezett a vásárra, hova fát hozott eladni. A mint ott ügyelgett, szemébe tűnt a piacétern levő közkut s eszébe jutott, hogy jó lenne megmosakodni. Elhatározását tett követte. Megmerítette a vedret s azt a kut kádjára helyezte, honnan az megcsuszott és nagy robajjal hullott vissza a kutba. A boldogtalan ember utána kapott, de oly szerencsétlenül, hogy a rud őt is a kutba rántotta s daczára annak, hogy az odaacsódult vásárosok rögtön kivették, — már halva volt. A szerencsétlen embert felesége és egy kis gyermeke gyászolja.

— **Véletlen szerencsétlenség** történt a Dobolló határában levő „Csuesaj” nevű erdőben f. hó 17-ikén. Bács Vaszi János aldobolyi lakos megrakván tűzifával szekérét, megelégedetten hajtogatta hazafelé lovait. A nagy lejtőhöz érkezve, melyet mindkét oldalról mély árok határol, megkötötte láncszal mind két hátulsó kereket s a teljes biztonság tudatában ült vissza szekérére s ereszkedett be a lejtőn. Azonban a lánc elszakadt s a nagy sebességgel lefelé rohanó szekér az árokba zuhant, hol a szerencsétlen embert is agyonnyomta. Hulláját f. hó 20-ikán szállították Dobollóról Aldobolyba.

— **Szinnyei József** arcképét közli az „Üstökös” legújabb száma, jóízű sorok kíséretében. Az „Üstökös” arcképesarnoka t. i. a jelesebb írókat és művészeket ismerteti mostanában a maga módja szerint, t. i. humorisztikus jellemrajzok kíséretében. Persze e mellett bőséges rész jut benne a politikai satíráknak, karrikatúráknak, illusztrált adomáknak, ötleteknek stb. Az „Üstökös”, azon kívül, hogy kiállításában is a legdiszesebb magyar élelapp, nagy gondot fordít arra, hogy ment legyen a kétértelműségetől, sikamlósságtól s így bátran helyet foglalhason a legkényesebb úri szalonok asztalán is. Előfizetési ára negyedévre 2 ft. Az előfizetések egyszerűen a lap címére küldendők Budapestre.

— A „Pillangó” 42. száma illusztrációi tartalma: Az igazság, — Önézet, — Barátok között, — Szánakozás, — Válás előtt, — A leleményes csallások 3 képben, — Sértéstartatlanság, — Drága szerelet, — Különös bemutatkozás, — Segített magán, Megadta neki, — Vigasz, — A becsületeség jutalma, — A totalizátor, — Nehéz bizonyítás, — Koczavadások 4 képben, Képlet 2 képben, Természetesen, — Természetes igazolvány, — Boszszantó, — Felhasználták az alkalmat, — A jó apa, — Különösen felemlendő Galagonya Márton, népmeséi és a kapu aljában. Ezenkívül számos adoma és pompás élelcek találhatók benne. A „Pillangó” kiadóhivatala, Budapest, Teréz-körút 35. sz. Előfizetési ára egy egész évre 4 ft. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Közigazdaság.

Mivel fokozhatjuk az őszi rozstermés mennyiségét.

Minden gazdának kell, hogy célját képezze két kalászt termelni ott, hol eddig csak egy ter-

mett. Ezen jólét előmozdítására szolgáló igaz mondat bizonyítanunk felesleges. Időszerűnek tartjuk azonban röviden vázolni ama munkálatokat, melyek segítségével e közlemény címében foglalt kérdés megoldása lehetővé válhat.

A teendőket a következők: adjunk az őszi rozsnak a vetés forgóban olyan helyet, mely lehetővé teszi a talajnak gondos előkészítését. Vessük tehát oly növény után, mely a talajról ideje-korán lekerül; ilyen lesz a zabos búkköny, korai csalamádé egy kaszás lóher, vagy luczerna. Bármelyiket is válasszunk, elég idő áll rendelkezésünkre, hogy két, esetleg három szántást is adhassunk. Az első szántás mindenesetre sekély legyen, mert a szerves maradványok felbomlásának kedvező befolyása egyrészt a gyomnak irtása, másrészt csakis ez uton érhető el. A második szántást mélyen adjuk s az ezt követő harmadikat középmélyen, ügyelvén azonban arra, hogy szántás a vetést legalább is két héttel előzze meg, mert a rozs csak oly talajban diszlik, mely kissé meg van ülepdedve.

A harmadik szántás befejeztével használjunk egy kis műtrágyát, ne sajnáljuk azt a kevés költséget, melybe a műtrágya beszerzése kerül, bőven megtérül az ama jövedelemben, mely a termés mennyiség és minőség javulásának következménye leend. A műtrágyák közül sokszor egyedül a foszfortrágya is igen jó hatást eredményez, különösen akkor, ha a talaj káliban hiányt nem szenved (pl. agyagtalaj), a ha ellenben a talaj káliban szűkölködne (pl. könnyebb homok, vagy tözezes talaj), úgy a foszfortrágyának káli trágyával való együttes alkalmazása ajánlható.

A foszfortrágyákból legjobban a szuperfoszfátot ajánlhatjuk, kat. holdanként 120 kg. mennyiségben, a kálitrágyák közül pedig a kainitot kat. holdanként 150–200 kg. mennyiségben. Ezeket elszórva, jól aláboronáljuk s közvetlenül utána a vetést foganatosítjuk. A műtrágyák hatása részben már az ősszel is fog mutatkozni a rozs erőteljesebb fejlődésében, igen természetes, hogy e hatás tavaszra még inkább fokozódik s különösen akkor, ha a műtrágyázás zöldtrágyázással van egybekötve. E célra a fehér csillagfűrtőt ajánlhatjuk.

Az ősz folyamán, ha a vetést igen vastag hólepel borítaná, tanácsos lesz gulyabeli marhákkal végig jártni, melyek a jégkérget megtörve, a rozs kipállása bekövetkeztetik.

Ha a rozst kötöttebb talajon termelnénk, úgy az tavasszal meg is fogasolható a levegőnek a talajba jutása céljából. Könnyebb talajon e fogasolás elmaradhat.

A termelésnek a mondottak szerinti véghezvitelét nyugodtan ajánlhatjuk bárkinek is; s hisszük, hogy lesznek is követőink.

Nyiltér,*)

Fogorvos Perl József

Amerikán dentíst Amerikában kiképzett plombeur

Kézdi-Vásárhelyre érkezett.

Készít műfogakat és légnymatu fogsorokat vulcarstban és aranyban. — Korona- és híd munka. — Végez mindennemű fogorvosi műtéteket, u. m. fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihuzását; fogak tömését arannyal és más jónak bizonyult tömőanyaggal. Tartózkodási idő néhány nap a Millenium szállodában.

E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a szerk.

Honi ipar.

TORONTÁLI SZÖNYEGGYÁR részvény-társaság.

Egyedüli magyar szőnyeggyár.

Készít: kézzel csomózott szmirna-szőnyeget, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boduoir- és uri szobák részére, mindenféle nagyság és stilben, bármely rajz szerint hojandi futószőnyeget, keleti (karamani) függönyöket, torontáli szerb szőnyeget (Tyilin), terítőket, függönyöket, divánátvetőket stb. részére.

Főraktár: VI. ker., Budapest, Andrassy-ut 4. szám.

Dusan fölszerelt raktár mindennemű, a szőnyeg-szakmába vágó cikkekben, u. m.: olcsóbb fajtájú szőnyegek, függönyök, terítőket, takarókat, ablakvédőket, szoba- és lópochrócok.

(164) 4—20

Honi ipar.

Jó háztól való két fiu tanulónak felvétetik Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába.

Haszonbérleti hirdetmény.

A kézdi-vásárhelyi ev. ref. egyház tulajdonát képező Nagy Jáfet-féle lakás jövő évi Szent-György naptól kezdve 6 évre és az egyház iskola alapja tulajdonát képező Oroszfalu melletti Tóth Sámuel-féle kaszáló szintén Szent-György naptól kezdve 9 évre, folyó hó 27-én délután 3 óra-
kor a tanácsház előtt nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

A feltételek az árverés alkalmával kihirdettetnek.

Kézdi-Vásárhely, 1898. nov. 19.
Turóczi László,
187 2—3 algonok.

Haszonbérbe-adás.

Alulírott mint a Balási Lajos hagyatékának zárgondnoka s úgy is, mint az örökösök meghatalmazottja, ezennel közhirre teszem, hogy a Balási Lajos örökösei tulajdonát képező Káson-Al- és Feltiz, Káson-Impér, Káson-Jakabfalva és Káson-Ujfalu községek határában lévő összes ingatlanokat párczellánként folyó évi december hó 10-ik és következő napjain az ugyanakkor betekinthető feltételek szerint a legtöbbet ígérőknek szóbeli árverezés útján haszonbérbe adom.

Az árverezés Káson-Impér, Káson-Al- és Feltiz, Káson-Jakabfalva és Káson-Ujfalu községek házában fog megtartatni s ugyanakkor a helyi szokás szerint is közzétetni.

Csik-Szeredán, 1898. november hó 12-én.

Dr. Csiky József,
191 1—1. ügyvéd.

Haszonbérbe-adás.

Alulírott, mint a Balási Lajos hagyatékának zárgondnoka s úgy is, mint az örökösök meghatalmazottja, ezennel közhirre teszem, hogy a Ba-

lasi Lajos örökösei tulajdonát képező, Csik-Szentmárton és Csik-Csekefalva községek határában fekvő összes ingatlanokat a gazdasági felszerelésekkel együtt a Csikszeredában 1899. évi január hó 10-ik napján ügyvédi irodámban megtartandó zárt írásbeli ajánlati árverésen a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe adom.

Óvadékképes ajánlattevők kéretnek, hogy a megajánlandó összeg 10 százaléknak megfelelő készpénzzel vagy óvadékképes értékpapírral felszerelt írásbeli zárt ajánlataikat a fennebbi napnak délelőtti 11 órájáig hozzám adják be.

Az ajánlatok el, vagy el nem fogadása fölött az örökösök 10 nap alatt határoznak, miről ajánlattevők azonnal értesítettnek.

A feltételek 1899. január 1-től kezdve irodámban betekinthetők s írásbeli megkeresésekre készséggel adok felvilágosítást is.

Ügynökök kizárva.

Csik-Szeredán, 1898. november hó 12-én.

Dr. Csiky József,
190 1—1. ügyvéd.

Haszonbérbe-adás.

Alulírott, mint a Balási Lajos hagyatékának zárgondnoka s úgy is mint az örökösök meghatalmazottja, ezennel közhirre teszem, hogy a Balási Lajos örökösei tulajdonát képező kies fekvésű, fenyesek által szegélyezett igen dúsz szénasav és jód tartalmu káson-jakabfalvi fűrdőt és gyógyvíz forrásokat a Csik-Szeredában 1899. január hó 15-ik napján ügyvédi irodámban megtartandó zárt írásbeli ajánlati árverésen a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe adom.

Az ajánlatok el, vagy el nem fogadása fölött az örökösök 10 nap alatt határoznak, miről ajánlattevők azonnal értesítettnek.

Óvadékképes ajánlattevők kéretnek, hogy a megajánlandó összeg 10 százaléknak megfelelő készpénzzel, vagy óvadékképes értékpapírral felszerelt ajánlataikat a fennebbi határnapnak d. e. 11 órájáig hozzám adják be.

A bérleti feltételek 1899. január 1-től kezdve irodámban betekinthe-

tők s levélbeli megkeresésekre is értesítést készséggel adok.

Ügynökök kizárva.

Csik Szeredán, 1898. november hó 12-én.

Dr. Csiky József,
189 1—1. ügyvéd.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként 3 ft.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

— Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár. —

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénztmegtakarító.

— Darabonként 3 ft. —

A penge ** csilagos aczélból és a többi részei alpaccából vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

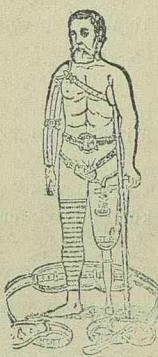
POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

155 18—26

SPECZIALISTA SÉRVKÖTŐKBEN.

A Keleti-féle csász. és kir. szab. sérvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtekintélyesebb ezen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja észszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányát.

A Keleti-féle gummi sérvkötő idomítható pellottával, szarvas bőrvédővel és biztonsági övvel.

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom.

Kitüntetve Brüsszelben aranyéremmel és díszokmányokkal.

Árak: egyoldalu 6 ft. kétoldalu 12 ft.

Gyáramban készülnek ezenkívül: mülábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopédiai fűzők, hástkötők, göresérharisnyák és mindenféle gummiáruk urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és díszkréten eszközöl:

KELETI J.

csász. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszer gyáros.

Budapest. (Alapított 1878.)

IV. Koronaherceg utca 17.

Sebészeti műszergyár gázmotor erővel:

IV. Rostély-utca 15.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nem megfelelő kötőszerek készséggel becsereztetnek.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelytől

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 ftól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, toleitet-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 ft. Összehajtható vas-ágyak 32 rugós matráczezal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(88 70—100)